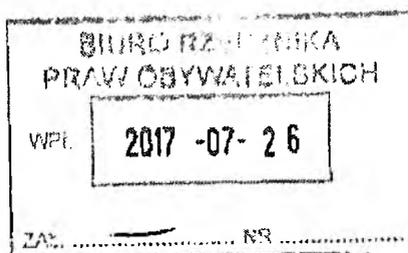

MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
DEPARTAMENT POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa, tel. (022) 661 12 77
www.mpips.gov.pl; e-mail: sekretariat.dps@mrpips.gov.pl

DPS-IV.071.2.2017.AM

Warszawa, dnia 24 lipca 2017 r.

Pan Lesław Nawacki
Dyrektor Zespołu Prawa Pracy
i Zabezpieczenia Społecznego
Biuro Rzecznika
Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Dyrektore

W odpowiedzi na pismo z dnia 4 lipca br. w sprawie schronienia i wsparcia dla bezdomnych matek z dziećmi, Departament Pomocy i Integracji Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wyjaśnia:

W piśmie z dnia 8 stycznia 2016 r. (znak: ZSS.422.3.2016.KT) skierowanym do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Pan Marek Michalak, Rzecznik Praw Dziecka, zwrócił uwagę, że: „... do Rzecznika Praw Dziecka wpływają skargi rodziców przebywających z dziećmi w schroniskach dla bezdomnych. Rodzice podnoszą, że usługi w nich świadczone są niskiej jakości, przede wszystkim w zakresie zaspokajania potrzeb bytowych. Problemem jest również to, że dzieci często stają się świadkami lub uczestnikami konfliktów dorosłych mieszkańców schronisk dla bezdomnych. Z analizy treści skarg jednoznacznie wynika, że schroniska dla bezdomnych nie są miejscami, w których powinny przebywać dzieci...”.

Wyspecjalizowanymi placówkami świadczącymi usługi dla matek z dziećmi są domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, dla których podstawę prawną działalności stanowi art. 47 ust. 4-5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.).

Standard podstawowych usług świadczonych przez domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz tryb kierowania i przyjmowania do nich określa rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 8 marca 2005 r. w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży (Dz.U. z 2005 r. nr 43 poz. 418). W Polsce funkcjonuje 26 domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.

Bezdomne matki z dziećmi i ciężarne kobiety mogą również uzyskać wsparcie w ośrodkach interwencji kryzysowej lub specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. Podstawę prawną działania ośrodków interwencji kryzysowej stanowi art. 47 ust. 1-3 ustawy o pomocy społecznej, natomiast specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie funkcjonują na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. poz. 1390).

Z kolei o schroniskach dla osób bezdomnych mowa jest w art. 48a ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, który stanowi że „schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej”.

Schronisko dla bezdomnych ma co prawda charakter uniwersalny i ustawa nie zabrania przebywania w nim bezdomnych matek z dziećmi, jednak przebywanie dzieci w tego typu placówkach nie powinno mieć charakteru długotrwałego i powinno dotyczyć tylko sytuacji szczególnych. Standardy przewidziane dla schronisk dla osób bezdomnych są niższe niż standardy wyspecjalizowanych placówek przeznaczonych do udzielania wsparcia samotnym matkom z dziećmi. Domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży świadczą bowiem usługi o charakterze interwencyjnym, bytowym, opiekuńczo-wspomagającym (w tym np. pomoc psychologiczną czy pomoc dla dzieci).

Jeśli chodzi o liczbę dzieci przebywających w schroniskach dla osób bezdomnych, informuję, że w ostatnim *Ogólnopolskim badaniu liczby osób bezdomnych* przeprowadzonym w nocy z 8 na 9 lutego 2017 r. zdiagnozowano 1 201 bezdomnych dzieci, z czego w schroniskach dla osób bezdomnych przebywało wówczas 339 dzieci, co stanowiło 28,2% ogółu zdiagnozowanych w trakcie badania dzieci.

Odnosząc się do treści artykułu, na jaki powołuje się Pan w swoim piśmie, wyjaśniam, że Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie zakazywało przyjmowania matek z dziećmi do schronisk dla osób bezdomnych. W piśmie z dnia 31 marca 2017 r. skierowanym do Wojewodów wskazało jedynie, że właściwymi placówkami, które powinny udzielać wsparcia matkom z małoletnimi dziećmi oraz kobietom w ciąży są domy dla matek z małoletnimi dziećmi

i kobiet w ciąży oraz specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. Ponadto, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie wyznaczyło terminu dostosowania się schronisk dla bezdomnych matek z dziećmi do standardów odpowiadających domom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Jeśli bowiem placówka do tej pory działała jako schronisko dla matek z dziećmi, nie oznacza to, że placówka ma ona zostać zamknięta. Placówka może nadal działać, ale w zależności od faktycznie prowadzonej działalności i od tego, czy realizuje swoje zadanie na podstawie ustawy o pomocy społecznej ze środków publicznych - powinna działać zgodnie z normami obowiązującymi dla danego typu placówki.

Na zakończenie informuję, że w związku z Programem kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, ustanowionego uchwałą nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. (M.P. z 2016 r.poz. 1250), wprowadzono możliwość finansowego wsparcia zadania własnego powiatu (określonego w art. 19 ustawy o pomocy społecznej) w zakresie rozwoju sieci domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, utworzenia nowych domów oraz dofinansowania obecnie istniejących. W dniu 1 czerwca 2017 r. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zwróciło się do wojewodów o rozeznanie potrzeb finansowych w tym zakresie i zgłoszenie propozycji dofinansowania.

Z. Potrzebniow
ZASTĘPCA DYREKTORA
DEPARTAMENTU POMOCY
I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ
Justyna Pawlacz

BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 2017-07-04

Zespół Prawa Pracy
i Zabezpieczenia Społecznego

III.7065.127.2017.KD

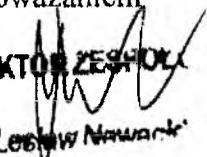
Pani
Krystyna Wyrwicka
Dyrektor Departamentu Pomocy
i Integracji Społecznej
Ministerstwo Rodziny, Pracy i
Polityki Społecznej
Warszawa

Szanowna Pani Dyrektor

Uprzejmie informuję, że Rzecznik Praw Obywatelskich z wnikliwą uwagą zapoznał się ze sprawą pobytu w schroniskach dla bezdomnych kobiet z dziećmi, która została przedstawiona w artykule „Gdzie zamieszkają bezdomne dzieci?” opublikowanym w „Gazecie Wyborczej” z dnia 13 czerwca 2017r.

Z artykułu wynika, że aktualnie przebywa w schroniskach dla bezdomnych dużo kobiet z dziećmi, w których pobyt jest dozwolony, jednakże ze względu na warunki oraz brak wsparcia specjalistycznego, powinny być kierowane do innych ośrodków wsparcia, tj domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Powodem takiego stanu rzeczy jest niewystarczająca ilość domów dla matek z małoletnimi dziećmi, których prowadzenie jest zadaniem powiatu.

Mając na względzie powyższe, działając na podstawie art.12 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987r o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2017r., poz.958) zwracam się z uprzejmą prośbą do Pani Dyrektor o informację w przedmiocie rozwiązania problemu schronienia i wsparcia dla bezdomnych matek z dziećmi.

Z poważaniem,

DYREKTOR ZESPOŁU
mgr Lesław Nawara